

**LIDERI
CARE AU SCHIMBAT
LUMEA**

Text de Clive Gifford
Ilustrații de David Cousens
Traducere de Roverba

Teora

Winston
Churchill

Cuprins

Mahatma Gandhi

4

Winston Churchill

10

Charles de Gaulle

16

Franklin Delano Roosevelt

20

Mao Zedong

26

Iosif Vissarionovici Stalin

32

Adolf Hitler

38

Mihail Gorbaciov

44

Fidel Castro

48

Nelson Mandela

54

Alți lideri celebri

60

Glosar

62

Index

64

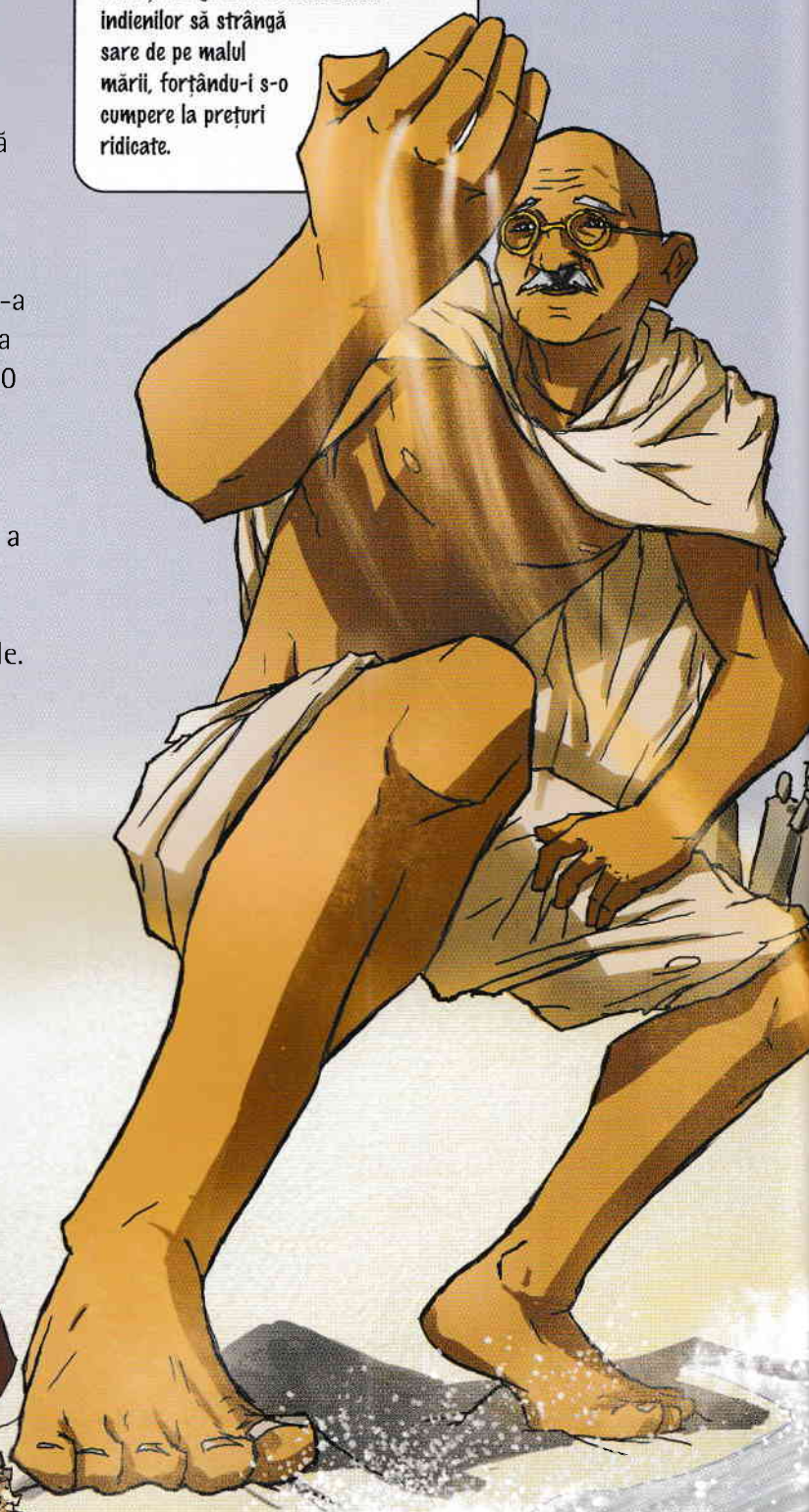

Mahatma Gandhi

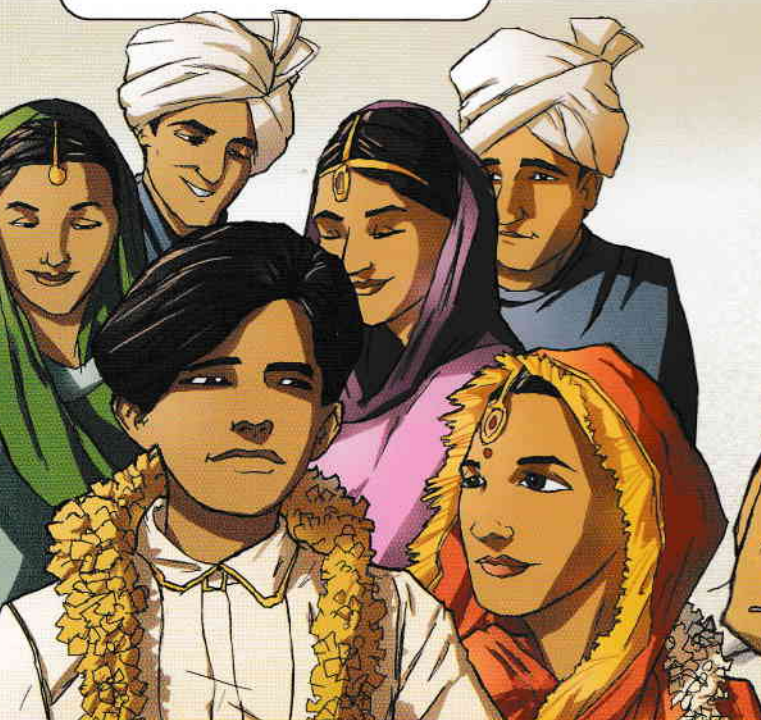
6 aprilie 1930. Un bărbat scund, în vârstă de 60 de ani, îmbrăcat în *dhoti* – veșmânt tradițional indian – se aplecă și luă un pumn de sare de pe malul mării. Cu trei săptămâni înainte, pornise din Sabarmati împreună cu alți 78 de oameni, parcurgând pe jos o distanță de 380 km. Acum gestul său simplu era privit de mii de persoane. Într-o țară guvernată, uneori în mod brutal, de către britanici, Mohandas Gandhi, pe numele adevărat, tocmai încălcase legea prin gestul său. Nici un indian nu avea voie să strângă sare din propria țară. Gandhi i-a îndemnat și pe alții să îi urmeze exemplul. În câteva luni de zile, forțele britanice au arestat peste 50.000 de persoane, printre care se număra și el. Gandhi a continuat să protesteze pașnic până când mult îndrăgita sa Indie și-a câștigat independența.

Gandhi s-a născut la Porbandar, pe coasta de vest a Indiei. Tatăl său a devenit *diwan* (prim-ministru) al comitatului Rajkot când băiatul avea 7 ani, astfel că acesta a crescut într-un mediu lipsit de griji materiale.

Protestul lui Gandhi era îndreptat împotriva impozitului britanic pe sare și a legii care le interzicea indienilor să strângă sare de pe malul mării, forțându-i să o cumpere la prețuri ridicate.

Gandhi a avut o căsătorie aranjată cu Kasturba Makanji, pe când ambii aveau 13 ani.

Mama lui Gandhi era o hindusă evlavioasă, care ținea deseori post. Gandhi a fost un copil mic de statură, timid, cu rezultate mediocre la școală și un scris neîngrijit. Tatăl său a murit când el avea 16 ani. Contrar dorințelor mamei sale, Gandhi s-a îmbarcat și a călătorit șapte săptămâni cu vaporul până la Londra pentru a urma facultatea de Drept, lăsându-și soția și copilașul în India.

Gandhi s-a străduit din răspuțeri să se adapteze obiceiurilor britanice din acea vreme. A luat lecții de vioară, dans, franceză și dicție și a adoptat o vestimentație la modă. Dar îi era foarte dor de casă și suferea de singurătate. În cele din urmă, Gandhi a întâlnit în cadrul Societății Vegetariene din Londra și printre teozofi, o grupare care încerca să găsească legături între religiile lumii, oameni care gândeau la fel ca el. Atunci a citit pentru prima dată Biblia și poemul epic hindus Bhagavad Gita.

În adolescență, Gandhi a trecut printr-o perioadă de răzvrătire. Obişnuia să fure de la servitori, să fumeze și să mănânce carne, sfidând astfel regimul vegetarian al familiei.

Viața studentească londoneză era întru totul străină pentru Gandhi (stânga jos) - îi venea greu chiar și să mănânce cu furculița și cuțitul. După o perioadă inițială de extravaganta, a ajuns la concluzia că îl satisface mai mult traiul simplu.

În 1891, după absolvirea facultății de Drept, Gandhi s-a întors în India, unde a rămas doar 2 ani. Mama sa murise în timpul absenței sale și lui i-a fost foarte greu să găsească un loc de muncă. În cele din urmă a fost angajat ca jurist în cadrul unei companii indiene din Africa de Sud. Până atunci, Gandhi dusese o viață oarecum privilegiată ca membru al clasei mijlocii din India și, de aceea, a fost șocat de felul în care erau tratați cei 65.000 de imigranți indieni în Africa de Sud. Intenția sa era să nu stea acolo mai mult de un an, dar, până la urmă, a rămas 20 de ani.

Viața lui Gandhi în Africa de Sud a fost plină de evenimente. Familia i s-a alăturat în 1897. Și-a deschis propriul cabinet juridic în Johannesburg; a pus bazele unui serviciu de ambulanță format din aproximativ 1.100 de voluntari, cu scopul de a ajuta la salvarea vieților omenești în timpul Războiului Burilor; a înființat un ziar de știri, precum și un *ashram* (comunitate spirituală).

În 1893, în timp ce călătorea cu trenul spre Pretoria, Gandhi a fost dat jos dintr-un vagon de clasa I pentru simplul motiv că nu era alb.

Și-a petrecut noaptea în gara din Pietermaritzburg, tremurând de frig.

Mai târziu, a fost bătut de un vizitativ care a refuzat să îl lase să se așeze în trăsură. Șocul suferit l-a determinat să ia atitudine – a scăpat de timiditate și a început să lupte pentru drepturile indienilor.

Gandhi a promovat un mod nonviolent de a protesta, pe care l-a numit *satyagraha* – „adevăr și fermitate” în limba sanscrită. Faptul că a fost atacat și închis i-a sporit fermitatea calmă. I s-au alăturat mii de indieni, care au militat pentru drepturile lor prin marșuri pașnice sau refuzând să accepte legile nedrepte. În 1914, guvernul Africii de Sud a acceptat câteva dintre revendicările lor.

În 1910, Gandhi a pus bazele fermei Tolstoi. Aici indienii lucrau împreună pentru a se întreține prin propriile forțe, iar Gandhi ducea un trai cât se poate de simplu.

Gandhi s-a întors în India în anul 1915. Cu excepția unei călătorii la Londra în 1931, el nu și-a mai părăsit patria. După Primul Război Mondial, a devenit liderul partidului CNI (Congresul Național Indian) și i-a îndemnat pe indieni să se alăture campaniilor sale de necooperare cu autoritățile britanice.

Mii de persoane s-au alăturat campaniei de necooperare duse de Gandhi, arzând și boicotând mărfurile britanice și abandonând școlile și instituțiile britanice.

În 1919, Legile Rowlatt au conferit Marii Britanii puteri depline asupra Indiei. Protestul indienilor din Amritsar, orașul sfânt al religiei sikh, s-a soldat cu masacrarea demonstranților de către trupele britanice.

Au fost arestați mii de indieni. În 1922, Gandhi însuși a fost condamnat la 6 ani de închisoare. După 2 ani a fost eliberat și se părea că a ieșit de pe scena politică, dedicându-se misiunii de a îmbunătăți relațiile dintre hindușii și musulmanii din India. Mulți îl considerau un sfânt și au început să îl numească *Mahatma* – „suflet mare” în limba sanscrită.

În 1931, Gandhi a revenit la Londra, unde a rămas 3 luni pentru a discuta despre viitorul Indiei. Patru ani mai târziu, britanicii au făcut unele concesii, acceptând participarea indienilor la guvernarea propriei țări.

Gandhi a revenit în atenția publică în 1928, când a organizat o grevă împotriva taxelor. După alți doi ani, a condus Marșul Sării până la Dandi, devenind încă o dată forța motrice a mișcării de eliberare a Indiei de sub guvernarea britanică. După lansarea campaniei „Părăsiți India”, în anul 1942, numeroși lideri CNI au fost închiși de către britanici. Gandhi a fost condamnat la 2 ani de detenție, perioadă în care Kasturba, soția sa, a murit. În închisoare, Gandhi folosea postul drept armă împotriva britanicilor, care se temeau de izbucnirea unei revoluții sângeroase în cazul în care acesta ar fi murit în detenție.

Musulmanii reprezentau cea mai numeroasă minoritate din India. Politicianul Mohammad Ali Jinnah (în dreapta) a colaborat cu Gandhi pentru eliberarea Indiei, dar, în anii 1940, el a cerut formarea unui stat musulman separat.

Deoarece mulți indieni puteau cumpăra doar îmbrăcăminte britanică, Gandhi a învățat singur să țese pânză de bumbac, torcând firele cu ajutorul unei roți simple, și i-a încurajat pe toți indienii să facă la fel.

În 1945, noul guvern din Marea Britanie a început negocierile cu India în privința independenței acesteia. Urmare a Planului Mountbatten din 1947, India a fost eliberată, însă cu prețul împărțirii sale în două. Cele două state nou-formate au fost India și statul musulman Pakistan. Întrucât peste 11 milioane de oameni se mutau dintr-un stat în celălalt, domina anarhia și aproape 1 milion de persoane au murit în timpul ciocnirilor. Gandhi a început un nou post pentru a pune capăt conflictelor religioase dintre musulmani și hinduși.

